

MJR PIOTR PINIŃSKI

Wygląd zewnętrzny:

Włosy ciemnoblond, oczy niebieskie, wzrost 169 cm¹.

Dane osobiste:

Urodzony prawdopodobnie 16.12.1902² (oficjalnie 3.02.1902³) w Kamieńcu Podolskim, zamordowany ok. 7.04.1940 w Charkowie⁴.

Ojciec Aleksander Piniński, matka Maria, z domu Garbulewicz-Garbulińska.

Rodzeństwo: Aleksandra Nawrocka, Janina Pinińska, Helena Słowińska, Mikołaj Piniński (zamordowany przez Niemców w Majdanku), Antoni Piniński.

Wyznanie rzymskokatolickie.

W 1911 roku wstępuje do Szkoły Handlowej „Maringa” w Kamieńcu Podolskim⁵, w latach 1912–1914 uczy się w rządowym gimnazjum filologicznym tamże, w latach 1914–1915 w gimnazjum filologicznym w Bałucie na Podolu, w latach 1915–1916 w gimnazjum filologicznym w Kamieńcu Podolskim, w latach 1916–1917 w gimnazjum filologicznym w Niemirowie na Podolu, w latach 1917–1918 w gimnazjum filologicznym w Kamieńcu Podolskim⁶. Naukę kontynuował w 1921 r. służąc w wojsku w Lublinie (zaliczone 6 klas gimnazjum filologicznego im. Staszycy, kurs 7 i 8 klasy przy D.O.K. II, kurs dokształcający⁷), egzamin dojrzałości przy Warszawskiej Szkole Podchorążych w 1922 r.⁸

Ożenił się w Poznaniu dnia 21 sierpnia 1930 z Lyą Karłą Aleksandrą Heinzelówną⁹. W Poznaniu mieszkał w 1928 r. przy ul. Grunwaldzkiej 15¹⁰, po ślubie w 1930 r. w mieszkaniu teściów przy ul. Grottgera 5 m. 3 (?), od 1.07.1933 razem z żoną i teściami w domu zbudowanym przez teścia przy ul. Marcelińskiej 48.

Dzieci: Maria Izabela Pinińska-Bereś (17.08.1931–20.04.1999), Zbigniew Piotr Aleksander Paweł (16.09.1933–24.02.2018), Jerzy Aleksander Jan (ur. 19.11.1939).

Władał w mowie i piśmie językami: polskim, rosyjskim i ukraińskim¹¹.

Rodzina i koledzy mówili na niego Pietia, dzieci Tatula.

Posiadał zdolności plastyczne, gdy córce opowiadał bajkę to równocześnie rysował opowiadane sytuacje¹².

Miał nowoczesny stosunek do żywienia, kazał żonie karmić dzieci dużą ilością warzyw, a ograniczać mięso, mówiąc, że sam jest przyzwyczajony do jedzenia z warzyw jedynie ogórków. Żona prosiła go by mogła czasami karmić dzieci mięsem z gołębi, które hodował.

Grał często i dobrze w brydża, podobno potrafił miesięcznie wygrać tyle co żołąd¹³.

Przebieg działalności niepodległościowej i służby:

Od 1910 r. w tajnej organizacji polskiego harcerstwa¹⁴.

1916 – w Niemirowie zakłada tajne drużyny harcerskie – męską i żeńską jako komendant hufca¹⁵.

1918 – podczas walk 3go Korpusu Wschodniego w Niemirowie prowadzi z harcerzami wywiad na jego rzecz¹⁶.

Od 1912 r. w tajnej polskiej korporacji uczniowskiej¹⁷. W gimnazjum w Niemirowie w 1917 r. był jej bibliotekarzem¹⁸ a w 1918 r. wiceprezesem¹⁹.

1.05.1918 – wstępuje do Polskiej Organizacji Wojskowej, Komendy w Kamieńcu Podolskim, ps. Jan Sawa²⁰. Jego przełożonymi w Kamieńcu Podolskim byli komendant Selim i zastępca komendanta Podolak. Uczestniczył w pracy szkoleniowej²¹. Należał do sekcji wywiadowczej, prowadził wywiad dyslokacji i stanu moralnego wojsk austro-niemieckich i ukraińskich. Rozpoznawał jako wywiadowca mosty na liniach kolejowych Kamieniec-Płoskirów i Kamieniec-Łarga. Brał udział w wysadzeniu mostu pod Hreczanami pod dowództwem Muszkieta. Jeździł też jako kurier²². Pod koniec października 1918 r. podczas rozpoznania linii kolejowej Kamieniec-Łarga został aresztowany przez patrol austriacki, po 2 dniach z braku dowodów winy wypuszczony²³.

Ucieka z domu²⁴ i na rozkaz mobilizacyjny POW KN 3 w końcu października 1918 r. przybył do Radziwiłłowa²⁵ skąd w nocy z bronią w ręku z grupą peowiaków przedarł się w lasy pod Brodami biorąc udział w akcji prowadzonej przez Leopolda Lisa-Kulę na tyłach Ukraińców. Podczas trwającej około tygodnia akcji uczestniczył w walce z Ukraińcami i pościgowym Baonem Niemców. Po nieudanej akcji na rozkaz Lisa-Kuli przedostał się do Równego i stamtąd z oddziałem POW Jankowskiego-Jasińskiego z bronią przedarł się do Włodzimierza Wołyńskiego, który zajęli po wyparciu sotni Ukraińców²⁶. W czasie służby w POW odznaczał się odwagą i bezwzględnym poszanowaniem rozkazu²⁷. Rozpoczął służbę w Wojsku Polskim²⁸ podając błędną datę urodzenia by zostać przyjętym – przerobił datę w dokumencie²⁹. Oddział POW przekształcił się w Baon Szturmowy pod dowództwem por. Kazimierza Jankowskiego-Jasińskiego a potem w kompanię szturmową 1 pułku piechoty Legionów. Piotr Piniński brał udział we wszystkich bitwach tej jednostki³⁰ jako szeregowy³¹ a później starszy szeregowy. Brał udział w wojnie polsko-ukraińskiej 1918–1919, a jego oddział stacjonował wówczas we Włodzimierzu Wołyńskim³². Określał tę wojnę jako bardzo okrutną. Mówił, że znajdowali swoich wziętych do niewoli kolegów zamordowanych w formie smolnych pochodni i wówczas palili wieś gdzie znaleźli zamordowanych³³. Był

ranny w 1919 r. pod Włodzimierzem Wołyńskim – kontuzja głowy³⁴. Potem całe życie cierpiał na bóle głowy³⁵. W kwietniu 1919 r. razem z kompanią szturmową wycofany z frontu a następnie skierowany do Wilna³⁶.

Luty 1919 – mianowany starszym szeregowym.

12.05.1919–13.07.1919 – oddział³⁷ II ofensywa przy 1 dywizji Legionów, wywiadowca.

13.07.1919–10.06.1920 – 11 pułk ułanów, 1 szwadron.

Sierpień 1919 – mianowany kapralem³⁸.

10.06.1920–1.02.1921 – 19 pułk ułanów, 1 szwadron³⁹.

Znam jedynie ułamkowe dane o Jego dalszym udziale w wojnie 1918–1921: że ciężko chory na tyfus miał zostać podczas odwrotu z innymi rannymi pozostawiony na brzegu przekraczanej rzeki, ale z własnej inicjatywy przeniosła Go sanitariuszka której się podobał; że zdrowiał w jakimś dworze⁴⁰. W każdym razie brał udział w wojnie polsko-bolszewickiej⁴¹. Na froncie do 8.01.1921⁴².

1.02.1921 – 6.08.1922 – kierownik kancelarii DOK II Oddz. III⁴³.

Lipiec 1922 – mianowany plutonowym⁴⁴.

Po zakończeniu wojny służąc w wojsku przygotowuje się do matury w Lublinie w latach 1921–1922, maturę zdaje w Warszawie w 1922 r.

Miał propozycję kursu oficerskiego, lecz postanowił iść normalnym trybem⁴⁵.

6.08.1922–1.07.1923 – Szkoła Podchorążych w Warszawie⁴⁶.

1.07.1923 – mianowany na stopień wachmistrz podchorąży.

1.07.1923 – uzyskuje przydział do Oficerskiej Szkoły Kawalerii w Grudziądzu gdzie 1.07.1923 rozpoczyna naukę którą kończy i zostaje mianowany podporucznikiem 1.07.1925 i wcielony do 15 Pułku Ułanów Poznańskich⁴⁷. Przy promocji gen. Tadeusz Rozwadowski wręczył mu jako prymusowi szablę od prezydenta Stanisława Wojciechowskiego, tzw. „złotą szablę”⁴⁸.

1.07.1925–1.03.1926 – dowódca plutonu szwadronu Karabinów Maszynowych.

1.03.1926–1.08.1926 – zastępca komendanta pułkowej szkoły podoficerskiej⁴⁹.

Był zwolennikiem marszałka Józefa Piłsudskiego i ciężko przeżył to, że podczas zamachu majowego Jego pułk miał być skierowany przeciwko niemu, grożąc samobójstwem. Dowódca brygady gen. Stanisław Sochaczewski mówił żonie Pinińskiego, że w czasie przewrotu majowego Piniński z drugim oficerem aresztowali generała, każąc mu oddać szablę. Skończyło się to jednak bez konsekwencji⁵⁰.

1.08.1926–20.10.1926 – dowódca plutonu 4 szwadronu.

20.10.1926–21.02.1927 – dowódca plutonu 3 szwadronu⁵¹.

21.02.1927–1.04.1927 – dowódca plutonu 2 szwadronu.
1.04.1927–1.07.1927 – zastępca komendanta szkoły podoficerskiej K. M. 3 dywizji kawalerii przy 7 pułku strzelców konnych⁵².
1.07.1927 – mianowany porucznikiem⁵³.
1.07.1927 – powrót do 15 Pułku Ułanów Poznańskich.
1.07.1927–29.10.1927 – dowódca plutonu 2 szwadronu.
29.10.1927–19.03.1928 – dowódca plutonu 1 szwadronu.
19.03.1928–14.04.1928 – dowódca plutonu 3 szwadronu.
14.04.1928–4.05.1928 – w zastępstwie dowódca 3 szwadronu.
4.05.1928 – objął obowiązki referenta oświaty pułku.
4.05.1928 – 4 szwadron 15 pułku ułanów.
1928 – 1 szwadron 15 pułku ułanów.
2.11.1928 – wyznaczony referentem oświaty 15 pułku ułanów⁵⁴.
1 VIII 1931 – kończy VIII Kurs Instruktorów Jazdy konnej w CWK.
15 VIII 1932 – kończy II Wyższy Kurs Instruktorów Jazdy Konnej w CWK⁵⁵.
2.03.1933–30.03.1933 – w zastępstwie dowódca szwadronów zapasowego i 3-go.
31.03.1933 – p. o. dowódcy 2 szwadronu⁵⁶.
1934 – p. o. dowódcy 2 szwadronu⁵⁷.
1.01.1935 – mianowany rotmistrzem⁵⁸.
Od 29.06.1935 – dowódca szwadronu⁵⁹.
1937 – dowódca 1 szwadronu⁶⁰.
31.07.1937 kończy XVII Kurs Dowódców Szwadronów z wynikiem bardzo dobrym⁶¹.
Będąc z żoną na urlopie za granicą w 1938 r. otrzymał telegram z pułku z rozkazem przyjazdu. Żona proponowała wyjazd na drugi dzień, Piotr się nie zgodził mówiąc: *Ojczyzna wzywa, natychmiast pakujemy się i jedziemy*. Razem ze swoim pułkiem wkroczył na Zaolzie⁶². Przywiózł stamtąd żonie jakąś tkaninę. Na jej protest, że nie chce zrabowanych przedmiotów odpowiedział, że ją kupił⁶³.
11.11.1938 – dowódca 2 szwadronu 15 pułku ułanów⁶⁴.
Podobno miał propozycję studiów w Wyższej Szkole Wojennej co skutkowało by awansem na majora lecz wyrażał się z niechęcią o „karierowiczostwie” w wojsku. Rozważał ewentualną dymisję i zajęcie się hodowlą koni dla wojska (mógł to umożliwić zamożny teść)⁶⁵.
Najprawdopodobniej w 1938 r. został przeniesiony do Centrum Wyszkolenia Kawalerii w Grudziądzu, gdzie od 8.02.1939 był dowódcą II plutonu 2 szwadronu szkolnego Szkoły

Podchorążych Kawalerii pozostając oficerem 15 Pułku Ułanów Poznańskich⁶⁶. Żona nie chciała się przenieść do Grudziądza, tam go odwiedzała, lub Piniński przyjeżdżał na niedziele do Poznania. Gdy zdecydowała się na przenosiny mąż kazał jej zostać z rodzicami w Poznaniu ze względu na napiętą sytuację wojenną. Mówił by była spokojna o niego, gdyż zostanie skierowany na tyły szkolić żołnierzy chociaż wołałby walczyć na froncie⁶⁷.

5.10.2007 – pośmiertnie mianowany majorem.

Odnaczenia: Medal Niepodległości (16.09.1931, Dz. Pers. 8/31), Srebrny Krzyż Zasługi (wniosek z 2.07.1938 za zasługi na polu rozwoju sportu konnego w wojsku i za całokształt zasług w służbie wojskowej), Medal Pamiątkowy Za Wojnę 1918–1921 (1928, R. dz. 15 p. uł. 29/28 l. 375⁶⁸), Medal Dziesięciolecia Odzyskanej Niepodległości (1928, R. dz. 15 p. uł. 265/28), Srebrny Medal Za Długoletnią Służbę (11.11.1938), Brązowy Medal Za Długoletnią Służbę (1938, R.W.B.K. Nr 8/38), pośmiertnie Krzyż Kampanii Wrześniowej 1939 (15.08.1085, leg. Nr 10800), Medal „Za udział w wojnie obronnej 1939” (1993), Odznaka honorowa „Orlęta”, Znak Pułkowy 15 Pułku Ułanów Poznańskich (12.04.1927). Istnieje wniosek o nadanie Krzyża Niepodległości z adnotacją *Rozpatrzone ponownie na posiedzeniu K.K. i M.N. w dniu 9 XII 1935 r. (protokół posiedzenia Nr 106 Krzyża)*. Wniosek został zapewne odrzucony pomimo braku na nim decyzji Komitetu. Złożono go zapewne przed 1935 r., gdyż Piniński występuje na nim jako porucznik.

Jako oficera a w pewnym stopniu i człowieka charakteryzuje go pisemna opinia wydana po zakończeniu Kursu Dowódców Szwadronów 31.07.1937: *rozumowanie taktyczne i zdolność wyciągania wniosków – duże. Stałość i zdecydowana obrona swej decyzji – bardzo duża, czasami uparty. Rozkazodawstwo ustne – bardzo dobre, pisemne – dobre. Pewność siebie i śmiałość wystąpienia – bardzo duża, nieco zarozumiały. Pracowitość i umiejętność organizowania pracy – bardzo duża. Wytrzymałość – bardzo duża. Schłodność osobista i pracy – bardzo duża. Koleżeństwo – dobre. Takt w stosunku do przełożonych – bardzo duży, do kolegów – duży. Dyscyplina wewnętrzna i zewnętrzna – bardzo duża. Zachowanie się w służbie i poza służbą – bardzo dobre. B a r d z o d o b r y d o w ó d c a i instruktor (rozstrzelenie w oryginale)⁶⁹. Tadeusz Andrzejewski, będący Jego bezpośrednim podwładnym w 1937 r. charakteryzuje go jako człowieka spokojnego, w którego szwadronie nie krzyczano na podwładnych⁷⁰.*

Miał wybitne rezultaty w dziedzinie sportu konnego. Był długoletnim kierownikiem grupy „Militari” 15 pułku ułanów⁷¹. Brał czynny udział w zawodach konnych w Poznaniu, Gnieźnie, Warszawie i innych miejscowościach. Otrzymuje dużo nagród. Ja posiadam 2 obręcze metalowe z pucharów (Nagroda Koła Zw. Oficerów Rez. Powiat Oborniki 24 X

1937; Zwycięzcy Konkursu Hipicznego w Dniu Święta Piętnastolecia 15 Pułku Ułanów Poznańskich miasto Poznań 22 IV 1934), synowa Piotra Pinińskiego wiele medali z których pamiętam medal za 1 miejsce (zespołowe) w Mistrzostwach Armii („Militari”; zdobywał on je dwukrotnie razem z drużyną 15 pułku ułanów: zespołowe w roku 1929 na „Niedźwiedzicy” i zespołowe w roku 1930, wicemistrzostwo zespołowe w 1936 r. na wałachu „Wiking IV”⁷²). Należał też do najlepszej w Polsce drużyny polo 15 pułku ułanów⁷³, chociaż mówił, że ten sport niezbyt lubi za częste uderzanie kulą nóg koni. O pasji z jaką uprawiał jeździectwo świadczy następujące zdarzenie: po upadku z konia znalazł się w szpitalu, lecz następnego dnia uciekł by kontynuować udział w zawodach⁷⁴. Pisał też o sporcie konnym w wojsku do „Przeglądu Kawaleryjskiego”, m.in. biorąc udział w dyskusji o technice skoków przez przeszkody – zwolennik szkoły naturalnej⁷⁵.

Nie znam Jego losów podczas wojny we wrześniu 1939 r. Żona próbowała w CWK dowiedzieć się gdzie został skierowany, lecz otrzymała odpowiedź, że *wyjechał w nieznanym kierunku*. J. Tucholski wiąże Go z Ośrodkiem Zapasowym Wielkopolskiej Brygady Kawalerii⁷⁶ co mogłoby być prawdopodobne, gdyż Piniński znalazł się z prawie całą kadrą oficerską Ośrodka w obozie w Starobielsku. Z drugiej strony ppłk. Tadeusz Andrzejewski, który przeszedł szlak bojowy w 1939 r. z OZ WBK i znał Piotra Pinińskiego, twierdzi, że tam go nie było⁷⁷.

Ze Starobielska wysłał telegram do Poznania, którym poszukiwał swoją żonę z trojgiem dzieci (byli wtedy już w Krakowie). Żona poszukując męża jeszcze podczas wojny spotkała się z dowódcą OZ Wlkp. Bryg. Kaw., mjr. Julianem Jerzym Fischer-Drauenegg, który razem z Pinińskim był w Starobielsku i przeżył. Podawał on takie szczegóły, że Piniński miał nowe buty, które okazały się za ciasne, więc ściągnął buty z jakiegoś trupa, że w obozie marzył w głowę bo miał tylko furazerkę, że znając doskonale język rosyjski często chodził po zakupy też dla innych jeńców. I najważniejsze, że wyjechał z obozu pierwszym lub drugim transportem. Stąd sugerowana przeze mnie data śmierci. Mówiono im, że jada na wolność.

Żona po wojnie długo szukała męża, pamiętam pośrednictwo PCK. Brak Jego na niemieckiej liście katyńskiej spowodował, że nawet gdy 4.01.1955 sąd uznał go za zmarłego, to jeszcze długo potem wierzyła, że może wrócić i stąd absolutnie nie wchodziło w rachubę powtórne wyjście za męża. O tym, jaka była atmosfera w moim domu, świadczy fakt, że mnie, 6, 7-letniemu dziecku, które nigdy ojca nie widziało, co noc śniła się scena Jego powrotu.

Podstawy opracowania:

Dokumenty:

Arkusze ewidencyjno-kwalifikacyjny z 28.03.1928,
Karta ewidencyjna, ostatni wpis 2.11.1928,
Dokument nadania Medalu Pamiątkowego Za Wojnę 1918-1921, 1928,
Wyciąg ewidencyjny bez daty (1928-1931),
Karta ewidencyjna zakończona 29.12.1929,
Dokument ślubu Piotra Pinińskiego z 15.10.1930,
Wniosek o Medal Niepodległości, bez daty (przyznany 30.06.1931),
Potwierdzenie na wpłatę na konto Komitetu Krzyża i Medalu Niepodległości z 21.09.1931,
Kwestionariusz Biura Komitetu Krzyża i Medalu Niepodległości z 21.09.1931,
Odpis świadectwa urodzenia Zbigniewa Piotra Aleksandra Pawła Pinińskiego z 2.11.1933,
Roczne uzupełnienie listy kwalifikacyjnej za rok 1933,
Roczne uzupełnienie listy kwalifikacyjnej za rok 1934,
Wniosek o Krzyż Niepodległości bez daty (przed 1.01.1935),
Wyciąg kwalifikacyjny, Kurs D-ców Szwadronów 1937 w CWK,
Wniosek o Srebrny Krzyż Zasługi, bez daty,
Wniosek o Srebrny Krzyż Zasługi z 2.07.1938,
Dokument nadania Srebrnego Medalu Za Długoletnią Służbę z 11.11.1938 (powyższe dokumenty w CAW, ap 4740, 7860, 13336, 15423);
Dyplom Medalu Niepodległości z 16.09.1931,
Dyplom Srebrnego Medalu Za Długoletnią Służbę z 11.11.1938,
Paszport RP Piotra Pinińskiego wydany 29.08.1938,
Wyciąg aktu małżeństwa z 2.07.1951,
Postanowienie Sądu Powiatowego w Stalinogrodzie o uznaniu Piotra Pinińskiego za zmarłego z 4.01.1955;
Odpis skrócony aktu zejścia Piotra Pinińskiego z 27.04.1955;
Lya Pinińska, odręczny życiorys męża,
Dokument mianowania na majora Wojska Polskiego z 31.01.2008;
Fotografie, ok. 200 szt. (powyższe dokumenty w posiadaniu Jerzego Pinińskiego).

Relacje ustne:

Lya Pinińska – żona;
Maria Pinińska-Bereś – córka;

Zbigniew Piniński – syn.

Literatura

- Wł. Broniewski, *Pamiętnik 1918–1922*, Warszawa 1984;
- Charków Katyń Miednoje. Polskie cmentarze wojenne*, Gdynia 2000, s. 62;
- Charków – Księga Cmentarna Polskiego Cmentarza Wojennego*, Warszawa 2003, s. 415;
- K. Czernielewski, R. Iwanicki, H. Siemiński, *Rozstrzelany życia los*, Łódź 1997, s. 392;
- K. Filipow, *Krzyż i Medal Niepodległości*, Białystok 1998, s. 13.
- T. Jeziorowski, *Lista strat 15 pułku ułanów poznańskich*, Poznań 1999, s. 66, poz. 14/208;
- T. Jeziorowski (opr.), *Zarys historii powstania Towarzystwa b. Żołnierzy 1. Pułku Ułanów Wielkopolskich (15. Pułku Ułanów Poznańskich) oraz Lista członków Towarzystwa*, Poznań 2000, s. 16, 47;
- L. Kukawski, *Konne mistrzostwa Wojska Polskiego w II Rzeczypospolitej*, Grajewo 2006, s. 56, 57, 59, 105, 107, 118, 119.
- L. Kukawski, *Oddziały kawalerii II Rzeczypospolitej*, Grajewo 2004, s. 270;
- L. Kukawski, *Sztandar 15 Pułku Ułanów Poznańskich*, Poznań 1996, s. 14;
- L. Kukawski, L. S. Tym, T. Wójcik, *Kawaleryjska Alma Mater w Grudziądzu 1920–1939. Zarys dziejów*, Grudziądz 2008.
- A. Moszyński, *Lista Katyńska. Jeńcy obozów Kozielsk – Ostaszków – Starobielsk zaginieni w Rosji sowieckiej*, Londyn 1982, s. 310;
- W. Pruski, *Dzieje konkursów hipicznych w Polsce*, Warszawa 1982, s. 72, 111, 113, 129, 141, 153.
- 15 pułk ułanów poznańskich w obronie Ojczyzny*, Poznań 1982, s. 57, poz. 127;
- Rocznik Oficerski 1928*, Warszawa 1928;
- R. Rybka, K. Stepan, *Awanse oficerskie w Wojsku Polskim 1935–1939*, Kraków 2003;
- R. Rybka, K. Stepan, *Rocznik Oficerski 1939. Stan na dzień 23 marca 1939*, Kraków 2006;
- J. Tucholski, *Mord w Katyniu*, Warszawa 1991, s. 470, 959, poz. 2551;
- J. Wielhorski, *Kawaleria polska i bronie towarzyszące w Kampanii Wrześniowej 1939 roku, Ordre de Bataille i obsady personalne*, Londyn 1979, s. 103;
- J. K. Zawodny, *Śmierć w lesie*, Wrocław 1989, s. 310;
- informacje z internetu.

Przedmioty materialne:

Nagrody sportowe w posiadaniu Jerzego Pinińskiego;

Medale sportowe w posiadaniu Joanny Pinińskiej (synowa);

Fotografie w posiadaniu Jerzego Pinińskiego.

Autor opracowania: syn, Jerzy Piniński

¹ Informacja żony, Lyi Pinińskiej.

² Według Lyi Pinińskiej 3.12.1902, zapewne jest to data kalendarza juliańskiego stosowana wówczas w Rosji dlatego poprawiam na 16.12.1902.

³ Wniosek o SKN, arkusz ewidencyjno-kwalifikacyjny, karty ewidencyjne; P. Piniński podaje inne daty: na wniosku o MN 16.02.1902 co wynika zapewne z kalendarza juliańskiego stosowanego w państwie rosyjskim, na wniosku o KN i na kwestionariuszu dla biura K.K.i M.N. 30.01.1902.

⁴ Datę tę opieram o informację żony, Lyi Pinińskiej, że w rozmowie z nią mjr Julianem Fiszer, który przebywał razem z Piotrem Pinińskim w obozie w Starobielsku oświadczył, że Piniński wyjechał stamtąd pierwszym lub drugim transportem.

⁵ Wniosek o MN.

⁶ Najpełniej arkusz ewidencyjno-kwalifikacyjny.

⁷ Wniosek o SKZ, arkusz ewidencyjno-kwalifikacyjny, karty ewidencyjne.

⁸ Wnioski o SKZ i MN, arkusz ewidencyjno-kwalifikacyjny.

⁹ Dokument Ślubu, Wyciąg Aktu Małżeństwa.

¹⁰ T. Jeziorowski (opr.), *Zarys historii powstania Towarzystwa b. Żołnierzy 1. Pułku Ułanów Wielkopolskich (15. Pułku Ułanów Poznańskich) oraz Lista członków Towarzystwa*, Poznań 2000, poz. 135 na str. 47.

¹¹ Arkusz ewidencyjno-kwalifikacyjny.

¹² Informacja Marii Pinińskiej-Bereś.

¹³ Jw.

¹⁴ Wniosek o KN; we wniosku o MN od 1911 r.

¹⁵ Wniosek o MN; we wniosku o KN w 1917 r.; wg wniosku o SKZ komendantem hufca był w latach 1917–1918.

¹⁶ Wniosek o MN.

¹⁷ Wniosek o KN; we wniosku o MN od 1914 r.

¹⁸ Wnioski o SKZ, MN i KN.

¹⁹ Wniosek o MN.

²⁰ Wnioski o SKN i MN; we wniosku o KN 1.04.1918.

²¹ Wniosek o MN.

²² Wnioski o MN i KN.

²³ Wniosek o KN, zapewne tego dotyczy informacja Lyi Pinińskiej, że dostał się do niewoli skąd uciekł gdy zasnął konwojent.

²⁴ Informacja Lyi Pinińskiej.

²⁵ Wniosek o MN, we wniosku o KN w pierwszych dniach listopada.

²⁶ Wnioski o MN i KN.

²⁷ Wniosek o SKZ.

²⁸ Wg wniosku o SKZ, arkusza ewidencyjno-kwalifikacyjnego i kart ewidencyjnych służbę w Wojsku Polskim rozpoczął 1.11.1918.

²⁹ Informacja Lyi Pinińskiej.

³⁰ Wnioski o MN i KN.

³¹ 1.11.1918–12.05.1919, wnioski o MN i SKN, arkusz ewidencyjno-kwalifikacyjny. Na kartach ewidencyjnych figuruje od 1.11.1918 jako starszy szeregowy co jest zapewne pomyłką.

³² 2 fotografie w moim posiadaniu, W. Broniewski, *Pamiętnik 1918–1922*, Warszawa 1984.

³³ Informacja Lyi Pinińskiej.

³⁴ Arkusz ewidencyjno-kwalifikacyjny, wniosek o MN, zapewne wydarzyło się to w okresie styczeń – marzec 1919, kiedy Jego oddział walczył w tym rejonie.

³⁵ Informacja Lyi Pinińskiej.

³⁶ 2 fotografie w moim posiadaniu, Broniewski, *op. cit.*.

³⁷ Na kartach ewidencyjnych wydział.

³⁸ Arkusz ewidencyjno-kwalifikacyjny; na kartach ewidencyjnych jako kapral występuje już 12.05.1919.

-
- ³⁹ Arkusz ewidencyjno-kwalifikacyjny; wg J. Przemszy-Zielińskiego 19 pułk ułanów powstał dopiero 3.09.1920 z jazdy mjr. Jaworskiego.
- ⁴⁰ Informacje Lyi Pinińskiej i Marii Pinińskiej-Bereś.
- ⁴¹ Wniosek o KN.
- ⁴² Arkusz ewidencyjno-kwalifikacyjny; we wniosku o KN i SKZ do 1.02.1921.
- ⁴³ Wniosek o SKZ, arkusz ewidencyjno-kwalifikacyjny.
- ⁴⁴ Arkusz ewidencyjno-kwalifikacyjny; w kartach ewidencyjnych 1.02.1921.
- ⁴⁵ Informacja Zbigniewa Pinińskiego.
- ⁴⁶ Wniosek o SKN, arkusz ewidencyjno-kwalifikacyjny; we wniosku o KN kończy w 1922 r.
- ⁴⁷ Wniosek o SKZ; ark. ewidencyjno-kwalifikacyjny *Dzien.Pers.* nr 89/25.
- ⁴⁸ Wycinek prasowy, L. Kukawski, *Oddziały kawalerii II Rzeczypospolitej*, Grajewo 2004, L. Kukawski, L. S. Tym, T. Wójcik, *Kawaleryjska Alma Mater w Grudziądzu 1920–1939. Zarys dziejów*, Grudziądz 2008.
- ⁴⁹ Arkusz ewidencyjno-kwalifikacyjny, karty ewidencyjne.
- ⁵⁰ Informacja Lyi Pinińskiej. Według niej stosunki P. Pinińskiego z gen. Sochaczewskim były dosyć bliskie (gen. Sochaczewski jako jedyny oficer jest na zdjęciu z wesela Pinińskiego). Wspominała też proszoną wizytę u generałostwa w którąś niedzielę.
- ⁵¹ Arkusz ewidencyjno-kwalifikacyjny, karty ewidencyjne.
- ⁵² Arkusz ewidencyjno-kwalifikacyjny, w innym miejscu arkusza określony jako instruktor.
- ⁵³ RO28, wniosek o MN, arkusz ewidencyjno-kwalifikacyjny str. 1 *Dzien. pers.* nr 19/27; na str. 3: 27.07.1927; na wniosku o SKZ 10.07.1927).
- ⁵⁴ Arkusz ewidencyjno-kwalifikacyjny.
- ⁵⁵ Kukawski, Tym, Wójcik, *op. cit.*
- ⁵⁶ Roczne uzupełnienie listy kwalifikacyjnej za rok 1933.
- ⁵⁷ Roczne uzupełnienie listy kwalifikacyjnej za rok 1934.
- ⁵⁸ AO35-39; na wniosku o SKZ dwukrotnie 28.6.1935, raz ołówkiem przekreślone i wpisane 1.1.
- ⁵⁹ Wniosek o SKZ.
- ⁶⁰ Informacja Tadeusza Andrzejewskiego, który po ukończeniu SPRK w Grudziądzu został przydzielony do 15 pułku ułanów i służył w 1 szwadronie dowodzonym przez P. Pinińskiego.
- ⁶¹ Wyciąg kwalifikacyjny, Kukawski, Tym, Wójcik, *op. cit.*, gdzie autorzy w przynależności służbowej obok 15 pułku ułanów wymieniają Centrum Wyszkozenia Kawalerii. Nie wiem jak długo służba P. Pinińskiego w CWK trwała i jakie stanowisko on tam zajmował. Zapewne po kursie wrócił on do pułku by objąć dowództwo 1 szwadronu, patrz przyp. 59
- ⁶² 15 Pułk Ułanów Poznańskich wyruszył tam dnia 22.09.1938.
- ⁶³ Informacja Lyi Pinińskiej i Zbigniewa Pinińskiego.
- ⁶⁴ Nadanie Srebrnego Medalu Za Długoletnią Służbę.
- ⁶⁵ Informacja Lyi Pinińskiej.
- ⁶⁶ RO39, Kukawski, Tym, Wójcik, *op. cit.*
- ⁶⁷ Informacja Lyi Pinińskiej.
- ⁶⁸ Na wniosku o SKZ 265/28.
- ⁶⁹ Wyciąg kwalifikacyjny.
- ⁷⁰ Informacja Tadeusza Andrzejewskiego.
- ⁷¹ Wniosek o SKZ.
- ⁷² L. Kukawski, *Konne mistrzostwa Wojska Polskiego w II Rzeczypospolitej*, Grajewo 2006.
- ⁷³ Fotografie w moim posiadaniu.
- ⁷⁴ Informacja Lyi Pinińskiej.
- ⁷⁵ W. Pruski, *Dzieje konkursów hipicznych w Polsce*, Warszawa 1982.
- ⁷⁶ J. Tucholski, *Mord w Katyniu*, Warszawa 1991.
- ⁷⁷ Informacja Tadeusza Andrzejewskiego.